

PLAN AUDYTU NA ROK 2020

I. Informacje o jednostce sektora finansów publicznych istotne dla przeprowadzenia audytu

Gmina Lipno działa m.in. na podstawie następujących aktów prawnych:

1. Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.)
2. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 roku poz. 869 z późn. zm.)
3. Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2019 roku poz. 351 z późn. zm.)
4. Statutu Gminy Lipno – przyjętego Uchwałą Nr LII/311/2017 Rady Gminy Lipno z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie Statutu Gminy Lipno
5. Regulaminu Organizacyjnego – przyjętego Zarządzeniem Nr W.120.21.2018 Wójta Gminy Lipno z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Lipno

I.1. Jednostki sektora finansów publicznych objęte audytem

Audytem objęto następujące jednostki organizacyjne Gminy Lipno:

- Urząd Gminy Lipno,
- Szkoła Podstawowa im. 17 Pułku Ułanów w Goniembicach,

- Zespół Szkół w Lipnie,
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Wilkowicach,
- Przedszkole w Lipnie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Lipnie.

I.2. Podstawowe zadania Gminy Lipno

Gmina realizuje następujące zadania:

- własne,
- zlecone,
- wykonywane na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej,
- powierzone wynikające z zawartych porozumień z organami administracji rządowej, a także wynikające z porozumień międzygminnych.

I.3. Wielkość środków finansowych w latach 2018 - 2019

Budżet Gminy Lipno na 2018 rok uchwalony został przez Radę Gminy Lipno Uchwałą Nr LII/308/2017 Rady Gminy Lipno z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie budżetu Gminy Lipno na 2018 rok, a następnie po zmianach dokonanych przez Radę Gminy oraz Wójta został zaplanowany po stronie dochodów na poziomie 35.431.038,83 zł, (wykonanie 35.254.681,68 zł), wydatki budżetowe zaplanowano w wysokości 41.158.731,17 zł (wykonanie 37.605.041,77 zł). Deficyt budżetu zaplanowano w wysokości 5.727.692,34 zł, (wykonanie 2.350.360,09 zł). Przychody budżetu zostały zaplanowane na poziomie 6.964.304,34 zł (wykonanie 7.282.989,21 zł). Rozchody budżetu zostały zaplanowane na poziomie 1.236.612,00 zł (wykonanie 1.236.611,70 zł).

Budżet Gminy Lipno na 2019 rok uchwalony został przez Radę Gminy Lipno Uchwałą Nr IV/23/2019 Rady Gminy Lipno z dnia 8 stycznia 2019 r. w sprawie budżetu Gminy Lipno na 2019 rok, a następnie po zmianach dokonanych przez Radę Gminy oraz Wójta został zaplanowany po stronie dochodów na poziomie 35.125.928,72 zł, (wykonanie w I półroczu 19.474.919,52 zł), wydatki budżetowe zaplanowano w wysokości 39.233.619,72 zł (wykonanie w I półroczu 17.699.153,97 zł). Deficyt budżetu zaplanowano w wysokości 4.107.691,00 zł, (wykonanie w I półroczu – nadwyżka 1.775.765,55 zł). Przychody budżetu zostały zaplanowane na poziomie 5.937.691,00 zł (wykonanie w I półroczu 3.696.017,42 zł). Rozchody budżetu zostały zaplanowane na poziomie 1.830.000,00 zł (wykonanie w I półroczu 885.460,90 zł).

II. Analiza ryzyka

Ryzyko jest prawdopodobieństwem wystąpienia dowolnego zdarzenia, działania lub braku działania, którego skutkiem może być szkoda w majątku lub wizerunku jednostki, lub które wpłynie negatywnie na osiągnięcie wyznaczonych celów i zadań.

W procesie oceny ryzyka na potrzeby planowania rocznego wyróżnia się dwa etapy:

- identyfikację obszarów ryzyka,
- analizę ryzyka, w wyniku której następuje grupowanie obszarów ryzyka pod względem ich istotności w zakresie działania jednostki, a w konsekwencji wyłanianie zadań audytowych do realizacji w danym roku.

II.1. Charakterystyka obszaru poddawanego audytowi

Organem wykonawczym Gminy Lipno jest Wójt Gminy Lipno, który wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy Lipno.

Kierownictwo Urzędu Gminy Lipno tworzą: Wójt, Zastępca Wójta, Sekretarz i Skarbnik.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym w strukturze Urzędu tworzy się następujące komórki organizacyjne oraz stanowiska:

- Inspektor Ochrony Danych,
- Pełnomocnik ds. Informacji Niejawnych,
- Stanowisko ds. dróg lokalnych,
- Referat Organizacyjny,
- Referat Ochrony Środowiska, Nieruchomości i Gospodarki Przestrzennej,
- Referat Inwestycyjny,
- Urząd Stanu Cywilnego,
- Referat Finansów,
- Referat Podatków i Opłat Lokalnych,
- Referat Księgowości Oświatowej.

Strukturę organizacyjną poszczególnych komórek organizacyjnych oraz zakresy ich działania określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Lipno.

II.2. Identyfikacja obszarów ryzyka

Identyfikację obszarów ryzyka, dokonano w oparciu o:

- wewnętrzne regulacje prawne,
- analizę regulaminu organizacyjnego,
- analizę dokumentacji kontroli zewnętrznych i wewnętrznych,
- sprawozdania finansowe i sprawozdania z wykonania budżetu,
- rozmowy ze Skarbnikiem Gminy,
- zewnętrzne źródła informacji,
- doświadczenia audytora,
- wystąpienie pokontrolne Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Zidentyfikowanymi obszarami audytu w Gminie Lipno są:

- budżet gminy,
- inwestycje i remonty,
- zamówienia publiczne,
- mienie,
- środki ze źródeł zagranicznych,
- systemy informatyczne i teleinformatyczne,
- oświata i wychowanie,
- kultura i sport,
- bezpieczeństwo i utrzymanie porządku,
- zarządzanie zasobami ludzkimi,
- rachunkowość i sprawozdawczość budżetowa,
- systemy kontroli,
- dotacje udzielane z budżetu,
- dochody budżetowe,
- nadzór nad jednostkami organizacyjnymi.

Kwestionariusz identyfikacji ryzyka stanowi załącznik Nr 1 do niniejszego planu audytu.

II.3. Analiza ryzyka.

Dane ustalone w wyniku identyfikacji ryzyka poddano obliczeniom przy zastosowaniu arkusza kalkulacyjnego. W wyniku matematycznej metody analizy ryzyka ustalono szacowany poziom ryzyka i ocenę ryzyka dla wszystkich wyznaczonych obszarów.

Analiza obszarów ryzyka metodą matematyczną stanowi załącznik Nr 2 do niniejszego planu audytu.

Dokonując ww. obliczeń dotyczących zidentyfikowanych obszarów wzięto pod uwagę następujące kryteria oceny ryzyka:

- materialność (efektywność),
- ocenę wrażliwości,
- stan kontroli zarządczej,
- stabilność (podatność na zmiany),
- stopień skomplikowania,
- inne kryteria tj. priorytety kierownika jednostki i komitetu audytu oraz wyniki audytów i kontroli.

Szczegółowy opis procedury oceny ryzyka w poszczególnych obszarach, według której dokonano analizy stanowi załącznik Nr 3 do niniejszego planu audytu.

II.4. Wyniki analizy ryzyka – obszary działalności jednostki zidentyfikowane przez audytora wewnętrznego z określeniem szacowanego poziomu ryzyka i oceny ryzyka w danym obszarze.

Lp.	Nazwa obszaru	Poziom ryzyka w obszarze	Ocena ryzyka w obszarze
1.	Dochody budżetowe	Wysoki	83,33%
2.	Oświata i wychowanie	Średni	78,70%
3.	Budżet gminy	Średni	76,85%
4.	Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi	Średni	75,93%
5.	Zamówienia publiczne	Średni	75,00%
6.	Mienie	Średni	75,00%
7.	Systemy informatyczne i teleinformatyczne	Średni	74,07%
8.	Dotacje udzielane z budżetu	Średni	72,22%
9.	Inwestycje i remonty	Średni	71,30%
10.	Bezpieczeństwo i utrzymanie porządku	Średni	71,30%
11.	Zarządzanie zasobami ludzkimi	Średni	71,30%
12.	Rachunkowość i sprawozdawczość budżetowa	Średni	70,37%

13.	Środki ze źródeł zagranicznych	Średni	69,44%
14.	Systemy kontroli	Średni	68,52%
15.	Kultura i sport	Niski	58,33%

III. Planowane tematy audytu wewnętrznego

III.1. Planowane zadania zapewnijające

Lp.	Temat zadania zapewniającego	Nazwa obszaru	Planowany czas przeprowadzenia zadania (w osobodniach)	Ewentualna potrzeba powołania rzeczoznawcy	Uwagi
1.	Zajęcie pasa drogowego	Dochody budżetowe	4	-	-
2.	Gospodarka finansowa jednostek oświatowych	Oświata i wychowanie	4	-	-
3.	Wydatki na ochotnicze strażę pożarne	Budżet gminy	4	-	-
4.	Wydatki w ramach programu przeciwdziałania alkoholizmowi	Budżet gminy	4	-	-

III.2. Planowane czynności doradcze

Lp.	Planowany czas przeprowadzenia czynności doradczych (w osobodniach)	Uwagi
1.	2	-

III.3. Planowane monitorowanie realizacji zaleceń oraz planowane czynności sprawdzające

Lp.	Temat zadania zapewnającego	Nazwa obszaru	Planowany czas monitorowania realizacji zaleceń (w osobodniach)	Planowany czas przeprowadzenia czynności sprawdzających (w osobodniach)	Uwagi
1.	Zajęcie pasa drogowego	Dochody budżetowe	2	2	-
2.	Gospodarka finansowa jednostek oświatowych	Oświata i wychowanie	2	2	-
3.	Wydatki na ochotnicze straże pożarne	Budżet gminy	2	2	-
4.	Wydatki w ramach programu przeciwdziałania alkoholizmowi	Budżet gminy	2	2	-

III.4. Planowane kontynuowanie zadań audytowych z roku poprzedniego

Lp.	Planowany czas na kontynuowanie zadań audytowych z roku poprzedniego (w osobodniach)	Uwagi
1.	-	-

23.12.2019 r.

Audytorka Wewnętrzna
[Podpis]
 Październik
 Zaświadczenie Nr 993/2004

(data)

.....
 (podpis audytora wewnętrznego)

WÓJT GMINY LIPNO
[Podpis]
 Łukasz Libka

23.12.2019 r.

(data)

.....
 (podpis kierownika jednostki, w której przeprowadzany jest audyt wewnętrzny)

KWESTIONARIUSZ IDENTYFIKACJI RYZYKA**w Gminie Lipno**

Lp.	Nazwa obszaru	
1	2	
I.	Budżet gminy	1. Projekt budżetu gminy
		2. Plan finansowy dochodów i wydatków
		3. Zaangażowanie wydatków
		4. Sprawozdanie z wykonania budżetu
		5. Wieloletnia prognoza finansowa
		6. Nadzór nad budżetem
II.	Inwestycje i remonty	1. Gospodarka mieszkaniowa
		2. Administracja publiczna
		3. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
		4. Oświata i wychowanie
		5. Opieka społeczna
		6. Edukacyjna opieka wychowawcza
		7. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
		8. Kultura fizyczna i sport
III.	Zamówienia publiczne	1. Organizacja postępowań o udzielenie zamówień publicznych
IV.	Mienie	1. Zbywanie nieruchomości
		2. Nabywanie nieruchomości
		3. Użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd
		4. Dzierżawa, najem i użyczenie nieruchomości
		5. Mienie ruchome
V.	Środki ze źródeł zagranicznych	1. Realizacja przedsięwzięć ze środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych

VI.	Systemy informatyczne i teleinformatyczne	1. Bezpieczeństwo informacji
		2. Oprzyrządowanie stanowisk pracy (komputery i oprogramowanie)
VII.	Oświata i wychowanie	1. Prowadzenie szkół
		2. Gospodarka finansowa jednostek oświatowych
VIII.	Kultura i sport	1. Organizacja imprez kulturalnych
		2. Organizacja imprez sportowych
		3. Udzielanie dotacji w zakresie kultury, sportu i rekreacji
IX.	Bezpieczeństwo i utrzymanie porządku	1. Porządek publiczny
		2. Ochrona informacji niejawnych
X.	Zarządzanie zasobami ludzkimi	1. Zatrudnianie pracowników
		2. Wynagrodzenia i polityka awansów
		3. Szkolenia i rozwój pracowników
		4. Podróże służbowe
XI.	Rachunkowość i sprawozdawczość budżetowa	1. Zasady (polityka) rachunkowości
		2. Obieg dokumentów finansowo-księgowych
		3. Należności
		4. Zobowiązania
		5. Gospodarka kasowa
		6. Inwentaryzacja
		7. Sprawozdawczość budżetowa
XII.	Systemy kontroli	1. Kontrola zarządcza
XIII.	Dotacje udzielane z budżetu	1. Udzielanie dotacji z budżetu
		2. Rozliczanie dotacji z budżetu
XIV.	Dochody budżetowe	1. Realizacja dochodów budżetowych
		2. Windykacja
XV.	Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi	1. Nadzór nad działalnością jednostki organizacyjnej
		2. Kontrola gospodarki finansowej w jednostce organizacyjnej

Arkusz kalkulacyjny dotyczący oceny ryzyka w poszczególnych obszarach

Obszar	Kryteria ryzyka				Priorytety kierownika jednostki i komitetu audytu	Wyniki audytów i kontroli	Ocena ryzyka po uwzględnieniu				Ocena końcowa	Pozycja w rankingu	
	Materialność	Wrażliwość systemu	Kontrola zarządcza	Stabilność / podatność na zmiany			Stopień skomplikowania	Kryteriów ryzyk	Priorytetów kierownika jednostki i komitetu	Wyników audytów i kontroli			Łączna ocena
Budżet gminy	4	4	4	3	3	bardzo dobre	93,75%	10,00%	0,00%	103,75%	76,85%	3	
Investycje i remonty	3	4	4	3	3	bardzo dobre	86,25%	10,00%	0,00%	96,25%	71,30%	9	
Zamówienia publiczne	4	4	3	4	3	bardzo dobre	91,25%	10,00%	0,00%	101,25%	75,00%	5	
Mienie	4	4	4	3	2	bardzo dobre	91,25%	10,00%	0,00%	101,25%	75,00%	6	
Środki ze źródeł zagranicznych	4	3	3	4	2	bardzo dobre	83,75%	10,00%	0,00%	93,75%	69,44%	13	
Systemy informatyczne i teleinformatyczne	4	4	3	3	4	bardzo dobre	90,00%	10,00%	0,00%	100,00%	74,07%	7	
Oświata i wychowanie	3	4	3	4	4	bardzo dobre	86,25%	20,00%	0,00%	106,25%	78,70%	2	
Kultura i sport	3	3	2	3	3	bardzo dobre	66,75%	10,00%	0,00%	78,75%	58,33%	15	
Bezpieczeństwo i utrzymanie porządku	4	3	4	3	2	bardzo dobre	86,25%	10,00%	0,00%	96,25%	71,30%	10	
Zarządzanie zasobami ludzkimi	4	3	4	3	2	bardzo dobre	86,25%	10,00%	0,00%	96,25%	71,30%	11	
Rachunkowość i sprawozdawczość budżetowa	4	3	4	2	3	bardzo dobre	85,00%	10,00%	0,00%	95,00%	70,37%	12	
Systemy kontroli	4	3	4	2	2	bardzo dobre	82,50%	10,00%	0,00%	92,50%	68,52%	14	
Dotacje udzielane z budżetu	4	3	4	2	4	bardzo dobre	87,50%	10,00%	0,00%	97,50%	72,22%	8	
Dochody budżetowe	4	3	4	4	3	bardzo dobre	92,50%	20,00%	0,00%	112,50%	83,33%	1	
Nadzór nad jednostkami organizacyjnymi	3	4	3	3	4	średnie	82,50%	10,00%	10,00%	102,50%	75,93%	4	

Skala ocen ryzyka: od 1 do 4

Priorytety kierownika jednostki i komitetu audytu	wysoki	średni	niski
	20%	10%	0%

Wyniki audytów i kontroli	bardzo dobre	średnie	slabe
	0%	10%	20%

Procedura oceny ryzyka w poszczególnych obszarach

W wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka audytor wewnętrzny sporządza listę wszystkich obszarów ryzyka, z podaniem wyników analizy ryzyka.

Analizę ryzyka przeprowadza się w oparciu o niżej wymienione kryteria ryzyka, którym zostały nadane wagi, wynikające z oceny audytora wewnętrznego:

1. **Materialność** – jest miarą możliwych bezpośrednich i pośrednich (koszty działań naprawczych, kary) konsekwencji finansowych związanych z procesami występującymi w danym obszarze ryzyka. Ocena materialności wymaga rozważenia jaki wpływ na jednostkę jako całość mogą wyrzucić błędy, zaniedbania, nieprawidłowości czy oszustwa, które dotyczą ocenianego obszaru (systemu). Przy ocenie materialności należy uwzględnić zarówno rozmiar potencjalnej szkody jak i wartość aktywów czy wartość operacji przetwarzanych przez dany system – **waga 0,30**,
2. **Wrażliwość systemu** – jest miarą właściwego ryzyka związanego z ocenianym obszarem, czyli tego, co może się nie udać i jakie to spowoduje konsekwencje. Może to być ryzyko związane z utratą lub uszkodzeniem majątku, nie wykrytym błędem, nieznanym lub błędnie skalkulowanym zobowiązaniem lub ryzyko niekorzystnej opinii publicznej, odpowiedzialności prawnej lub politycznej itp. Ocena wrażliwości powinna uwzględniać także potencjalne zagrożenie i jego prawdopodobieństwo oraz możliwość wpływu błędu na inny system – **waga 0,20**,
3. **Kontrola zarządcza** – w ramach tego kryterium ocenia się system kontroli zarządczej, to jest środowisko systemu kontroli, zarządzanie ryzykiem, informowanie i komunikowanie, mechanizmy systemu kontroli oraz jego monitorowanie. Podczas oceny należy uwzględnić wnioski z poprzednich audytów i kontroli zewnętrznych, istnienie i jakość regulacji (procedur), jakość kadr (kompetencje, rotacja) oraz istniejące mechanizmy kontroli takie jak np. rozdział obowiązków czy zabezpieczenie fizyczne – **waga 0,25**,

4. **Stabilność (podatność na zmiany)** – podatność na zmiany systemu i wszelkich uregulowań prawnych, na podstawie których realizowane są zadania, uwzględniono przewidywane zmiany przepisów prawnych i ich wpływ na funkcjonujący system – **waga 0,15**,
5. **Stopień skomplikowania** – to kryterium ryzyka, które odzwierciedla możliwość przeoczenia błędów lub nieprawidłowości z powodu złożoności obszaru ryzyka. Ocena złożoności zależy od wielu czynników takich jak zakres automatyzacji, skomplikowane obliczenia, wzajemnie powiązane i współzależne działania, uzależnienie od osób trzecich, oczekiwania opinii publicznej, skomplikowane przepisy, liczba podsystemów – **waga 0,10**.

Waga ryzyka jest to wpływ danego czynnika ryzyka na badany obszar (system, proces) wyrażony przez przypisanie temu czynnikowi relatywnej wagi.

Dla każdego obszaru ryzyka audytor w odniesieniu do każdego wyżej wymienionego kryterium przyznaje określoną ilość punktów w skali od 1 do 4, gdzie 1 to wartość minimalna, a 4 to wartość maksymalna, jaką można przyznać dla danego kryterium. Audytor ocenia kategorie ryzyk przyznając im wartości punktowe na podstawie osądu.

Czynniki wpływające na wartości punktowe przyznane w ramach danego kryterium przedstawiają się następująco:

Kryteria ryzyka	Waga	Wartość kryterium ryzyka w skali od 1 do 4			
		1	2	3	4
Materialność (M)	0,30	Brak implikacji finansowych	System z implikacjami finansowymi	System finansowy lub z dużymi implikacjami finansowymi	Rozbudowany system finansowy
Wrażliwość systemu (W)	0,20	Mała	Umiarkowana	Wysoka	Bardzo wysoka
Kontrola Zarządcza (KZ)	0,25	Silna	Racjonalna	Umiarkowana	Słaba

Stabilność/podatność na zmiany (S)	0,15	Bardzo stabilny, brak propozycji rozwoju, modyfikacji	Stabilny, marginalne zmiany	Znaczące zmiany, planowane nowe modyfikacje	Bardzo znaczące zmiany
Stopień skomplikowania (SS)	0,10	Niski	Umiarkowany	Wysoki	Bardzo wysoki

Przy analizie ustala się także priorytety kierownika jednostki i komitetu audytu oraz wyniki audytów i kontroli, przyznając im wartości punktowe:

Priorytety kierownika jednostki i komitetu audytu	wysoki	średni	niski
	0,20	0,10	0,00

Wyniki audytów i kontroli	bardzo dobre	średnie	słabe
	0,00	0,10	0,20

Wszystkie te dane poddaje się dalszym obliczeniom przy zastosowaniu arkusza kalkulacyjnego. W wyniku matematycznej metody analizy ryzyka ustala się szacowany poziom ryzyka i ocenę ryzyka dla wszystkich wyznaczonych obszarów.

Obszary ryzyka uzyskują określone wartości procentowe, a następnie przyjmuje się przedziały klasyfikujące dany obszar ryzyka do określonego poziomu ryzyka według trzystopniowej skali:

1. wysoki – ocena ryzyka o wartości z przedziału równej i większej od 80,00%,
2. średni – ocena ryzyka o wartości z przedziału od 60,00% do 79,99%,
3. niski – ocena ryzyka o wartości z przedziału równej i niższej od 59,99%.

Obszary ryzyka obarczone największym ryzykiem stanowią listę obszarów ryzyka, w których przeprowadzone zostaną zadania audytowe. Szczegółowy zakres zadania audytowego określa się w trakcie analizy ryzyka prowadzonej przed rozpoczęciem zadania audytowego w programie zadania.